

12^{ος} ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΤΙΚΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΟΥ ΔΟΚΙΜΙΟΥ

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ και ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ

1. ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ

1.1. Φορείς - Πλαίσιο

α. Το Πανεπιστήμιο Πατρών διά του Τμήματος Φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου με την υποστήριξη αφ' ενός μεν του Κέντρου Ελληνικών Σπουδών Ελλάδος του Πανεπιστημίου Harvard (ΚΕΣ), αφ' ετέρου δε της Πανελληνίας Ένωσης Φιλολόγων (Π.Ε.Φ.) προκηρύσσει τον **12^ο Πανελλαδικό Μαθητικό Διαγωνισμό Φιλοσοφικού Δοκιμίου** υπό το γενικό θέμα:

«ΜΕΤΑΝΕΩΤΕΡΙΚΟΤΗΤΑ: ΤΟ ΜΕΤΑ ΩΣ ΥΠΕΡΒΑΣΗ»

σύμφωνα με τα οριζόμενα στον ανά χείρας «Κανονισμό».

Ο Διαγωνισμός τελεί υπό την αιγίδα του Πανεπιστημίου Πατρών. Προκηρύσσεται και πραγματοποιείται μετά από έγκριση του αρμοδίου για την Παιδεία και Εκπαίδευση Υπουργείου με την υποστήριξη των υπηρεσιών της Μέσης Εκπαίδευσης.

Επίσης, υποστηρίζεται από την Ένωση Καθηγητών για την Προαγωγή της Φιλοσοφίας στην Εκπαίδευση (Ε.Κ.Δ.Ε.Φ.).

β. Ο Διαγωνισμός απευθύνεται προς τους μαθητές της Β' Λυκείου, χωρίς να αποκλείονται ενδιαφερόμενοι μαθητές άλλων τάξεων του Λυκείου. Μαθητές και καθηγητές που έχουν ενδιαφέρον για την φιλοσοφική σκέψη και την ιστορία της συμμετέχουν εθελοντικά, πέραν των μαθητικών ή υπηρεσιακών τους υποχρεώσεων. Η προετοιμασία των μαθητών για τη συμμετοχή τους δεν επιβαρύνει τη διδασκαλία του μαθήματος της Φιλοσοφίας, αλλά αντίθετα οφείλει να την εμπλουτίζει σύμφωνα με τους στόχους που τίθενται στο Πρόγραμμα Σπουδών.

Η όλη διενέργεια του διαγωνισμού (εκτέλεση, βράβευση, δημοσιοποίηση) θα υλοποιηθεί με ευθύνη των διοργανωτών, χωρίς καμία οικονομική επιβάρυνση των μαθητών για τυχόν τέλη συμμετοχής ή έξοδα διαμονής και διατροφής τους στην Πάτρα, αν προκριθούν στην τελική φάση του, εφόσον ο τελικός του Διαγωνισμού λάβει χώρα με φυσική παρουσία, και σύμφωνα με τους κανόνες δεοντολογίας για τη διασφάλιση των προσωπικών δεδομένων των συμμετεχόντων μαθητών και των πνευματικών δικαιωμάτων τους.

Δεν θα διαφημίζονται άμεσα ή έμμεσα εμπορικά προϊόντα ή εμπορικές επιχειρήσεις εντός του υλικού του διαγωνισμού και των δράσεων στο πλαίσιο της διεξαγωγής του.

1.2. Σκοποί

Ο Πανελλαδικός Μαθητικός Διαγωνισμός Φιλοσοφικού Δοκιμίου στοχεύει στην καλλιέργεια του φιλοσοφικού λόγου στους μαθητές της Β΄/Θμιας εκπαίδευσης και, μέσω αυτών, γενικότερα στην προαγωγή της φιλοσοφικής σκέψης στην ευρύτερη κοινωνία. Ειδικά αποσκοπεί στην:

- Ενθάρρυνση και ενίσχυση του φιλοσοφικού προβληματισμού και μεθοδικού στοχασμού στους μαθητές του Λυκείου.
- Εξοικείωση των μαθητών με την δυνατότητα συνεκτικής κριτικής θεμελίωσης των πρακτικών και θεωρητικών τους προσανατολισμών στον κόσμο και την ζωή που παρέχει η φιλοσοφία.
- Παροχή δυνατότητας σε μαθητές με ιδιαίτερα φιλοσοφικά ενδιαφέροντα να γνωρίσουν στενότερα και να προσανατολισθούν στο πεδίο της φιλοσοφίας ως επιστημονικού κλάδου.
- Παροχή δυνατότητας σε μαθητές τους οποίους ελκύει η φιλοσοφία να γνωρίσουν αυθεντικά τον φιλοσοφικό τρόπο σκέψης και να εκτιμήσουν ωριμότερα το ενδιαφέρον και τις δυνατότητές τους στο πεδίο αυτό.
- Πρόκριση των μαθητών που θα συμμετέχουν στην ελληνική εκπροσώπηση στην **Διεθνή Ολυμπιάδα Φιλοσοφίας**, που διοργανώνεται ετησίως από την Διεθνή Επιτροπή IPO (International Philosophy Olympiad) υπό την αιγίδα της Διεθνούς Ομοσπονδίας Φιλοσοφικών Εταιρειών (FISP: Fédération internationale des sociétés de philosophie).
- Προβολή, τόσο εντός της Ελλάδας, όσο και σε διεθνές επίπεδο, του συντελούμενου εκπαιδευτικού έργου στον τομέα της φιλοσοφίας στην Μ.Ε.
- Ανάδειξη του φιλοσοφικού λόγου ως βάσης για μια συνεκτική και κριτική κοσμοθεώρηση, αλλά και για την προσωπική συγκρότηση του σημερινού ανθρώπου, και κατ' αυτόν τον τρόπο:
- Ανάδειξη αφ' ενός μεν της οικουμενικότητας και επικαιρότητας του φιλοσοφικού στοχασμού, αφ' ετέρου δε της σημασίας και αξίας του ελληνικού φιλοσοφικού λόγου για την ανάπτυξη και εξέλιξη της φιλοσοφίας εν γένει.
- Αναβάθμιση του φιλοσοφικού λόγου στην ελληνική συλλογική συνείδηση, και ειδικότερα στην κοινότητα της Μέσης Εκπαίδευσης, και προαγωγή της φιλοσοφικής στοιχείωσης ευρύτερα στην ελληνική κοινωνία ως
 - α) ιστορικά επιβαλλόμενη επιταγή ειδικά για τον πολιτισμό στην Ελλάδα και
 - β) συμβολή στην ανοικοδόμηση ενός ώριμου, κριτικού, πνευματικά

συγκροτημένου κοινωνικού σώματος και άρα ως συμβολή σε μια σταδιακή αναβάθμιση του κοινωνικού βίου και του δημόσιου λόγου στην Ελλάδα.

Από την εγκαθίδρυση του Πανελλαδικού Διαγωνισμού καθώς και από την οργανωμένη συμμετοχή της Ελλάδας στην Διεθνή Ολυμπιάδα Φιλοσοφίας εκτιμάται ότι θα προκύψει συγκεκριμένη ωφέλεια για:

- Τους μαθητές που θα συμμετάσχουν, γιατί τους δίδεται η ευκαιρία να εμβαθύνουν την επαφή τους με ένα αντικείμενο που τους ενδιαφέρει, να εμπλουτίσουν τις γνώσεις τους και να ασκήσουν τις σχετικές δεξιότητες, αλλά και να γνωρίσουν βιωματικά τον χώρο της διαλεκτικής αναζήτησης αρχών και την ανάγκη εσωτερικής συνοχής. Ενισχύονται έτσι ατομικά για την παρακολούθηση των σχετικών μαθημάτων του σχολείου και εμπεδώνουν το ενδιαφέρον τους για το πεδίο αυτό.
- Τους ενδιαφερόμενους καθηγητές Μ.Ε. που είτε θα προετοιμάσουν τους μαθητές για τον διαγωνισμό είτε θα συμβάλουν στην διεξαγωγή του, ως διορθωτές/βαθμολογητές, ή θα συνεργασθούν με την Επιστημονική Οργανωτική Επιτροπή για τον καθορισμό της ύλης κ.λ.π., διότι θα ασχοληθούν εντατικότερα, τόσο επί της ουσίας, όσο και από πλευράς παιδαγωγικής και διδακτικής, με ένα αντικείμενο που τους ενδιαφέρει και το διδάσκουν, αλλά και διότι θα έχουν την δυνατότητα να συνεργασθούν με ειδικούς από τον ακαδημαϊκό χώρο, να προβληματισθούν και να ανταλλάξουν απόψεις για την βελτίωση της διδασκαλίας των σχετικών μαθημάτων στα σχολεία (αντίστοιχο όφελος θα προκύψει και για τους πανεπιστημιακούς συμμετέχοντες).
- Τόσο τους μαθητές, όσο και –ιδίως– τους καθηγητές που θα καθοδηγήσουν τους μαθητές τους, επειδή θα τους δοθεί η ευκαιρία να αναδειχθεί και να αναγνωρισθεί δημόσια το έργο τους μέσα από διαδικασίες άμιλλας και αριστείας.
- Τις σπουδές φιλοσοφίας στην Ελλάδα, καθώς καθηγητές και μαθητές θα αποκτήσουν σαφέστερη εικόνα για τον χαρακτήρα, το περιεχόμενο και την σημασία του επιστημονικού αυτού κλάδου, με αναμενόμενο αποτέλεσμα ένα υψηλότερο ποσοστό φοιτητών που συνειδητά και από ενδιαφέρον θα επιλέγουν τις σπουδές φιλοσοφίας, πράγμα που θα συμβάλει αφ' εαυτού στην βελτίωση του επιπέδου των σπουδών.
- Για το ΚΕΣ του Παν/μίου Harvard, καθώς οι προαναφερθέντες γενικοί και ειδικοί στόχοι του διαγωνισμού υπηρετούν και τους σκοπούς του έργου αυτών των φορέων.
- Την Π.Ε.Φ., καθώς η φιλοσοφία στην Μέση Εκπαίδευση αποτελεί διακεκριμένη θεματική περιοχή των επιστημονικών και παιδαγωγικών της δραστηριοτήτων.

- Όλους τους εμπλεκόμενους και συνεργαζόμενους φορείς από την ίδια την συνεργασία, καθώς η αμοιβαία γνωριμία και ανταλλαγή μεταξύ των χώρων αυτών θα δώσει την δυνατότητα ουσιαστικότερης και εποικοδομητικής επικοινωνίας προς όφελος των κοινά επιδιωκόμενων στόχων.
- Τα οφέλη αυτά διαχέονται από τους μετέχοντες μαθητές και εκπαιδευτικούς και λειτουργούν πολλαπλασιαστικά στον ευρύτερο κοινωνικό, σχολικό και εξωσχολικό χώρο.

2. ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ - ΚΑΝΟΝΕΣ

2.1. Συμμετοχή

α) Συμμετοχή στον Πανελλαδικό Μαθητικό Διαγωνισμό Φιλοσοφικού Δοκιμίου (ΠΜΔΦΔ)

Ο Πανελλαδικός Μαθητικός Διαγωνισμός Φιλοσοφικού Δοκιμίου (ΠΜΔΦΔ) διεξάγεται ενιαία για τους μαθητές όλων των σχολείων της δημόσιας και ιδιωτικής εκπαίδευσης, συμπεριλαμβανομένων και των ελληνικών προγραμμάτων των ξένων σχολείων που λειτουργούν στην ελληνική επικράτεια (βλ. πιο κάτω ειδική ρύθμιση για τους μαθητές των ξένων προγραμμάτων σχολείων που λειτουργούν στην Ελλάδα), καθώς και των ελληνικών σχολείων της αλλοδαπής.

Ο διαγωνισμός απευθύνεται πρωτευόντως σε μαθητές της Β΄ Λυκείου, χωρίς όμως να αποκλείονται ενδιαφερόμενοι μαθητές άλλων τάξεων του Λυκείου.

Οι συμμετέχοντες μαθητές πρέπει να είναι Έλληνες ή αλλοδαποί που διαμένουν νόμιμα στην Ελλάδα ή/και φοιτούν σε ελληνικά σχολεία υπό την ανωτέρω έννοια.

Η αίτηση συμμετοχής των ανηλίκων μαθητών στο Διαγωνισμό πρέπει υποχρεωτικά να συνοδεύεται από δήλωση συναίνεσης εκείνων που ασκούν την γονική μέριμνα.

Τα σχολεία, των οποίων καθηγητές και μαθητές επιθυμούν να συμμετάσχουν στον διαγωνισμό, δηλώνουν συμμετοχή στις αρμόδιες Δ/σεις Δ.Ε., όπου συγκροτούνται κατά τις ανάγκες τοπικές οργανωτικές επιτροπές για την διεξαγωγή της πρώτης φάσης του διαγωνισμού.

Ειδική ρύθμιση για τους μαθητές των ξένων προγραμμάτων των ξένων σχολείων που λειτουργούν στην Ελλάδα:

α) οι μαθητές αυτής της κατηγορίας μπορούν να δηλώσουν άλλην εκτός της ελληνικής γλώσσα για να διαγωνισθούν, συναγωνίζονται όμως κατά τα άλλα επί ίσοις όροις με τους λοιπούς μαθητές του Πανελλαδικού Μαθητικού Διαγωνισμού Φιλοσοφίας.

β) τα γραπτά των μαθητών αυτών διορθώνονται από ειδικούς βαθμολογητές, οριζόμενους από την Επιστημονική Οργανωτική Επιτροπή (ΕΟΕ).

Ειδική ρύθμιση προβλέπεται επίσης για μαθητές με προβλήματα δυσλεξίας ή ειδικών αναγκών, για τους οποίους εφαρμόζονται κατ' αναλογίαν και προσαρμοσμένα στις ειδικές συνθήκες του Διαγωνισμού τα από τον νόμο προβλεπόμενα (πρακτικές οδηγίες ανακοινώνονται σε εγκύκλιο που εκδίδεται έγκαιρα πριν από τον προκριματικό διαγωνισμό).

β) Συμμετοχή στην Διεθνή Ολυμπιάδα Φιλοσοφίας (ΔΟΦ)

- Ο Διαγωνισμός είναι ενιαίος: οι νικητές του ΠΜΔΦΔ προτείνονται για πρόκριση στην ΔΟΦ (βλ. κάτω 2.3. Β).
- Ο διαγωνισμός της ΔΟΦ πραγματοποιείται για όλους τους συμμετέχοντες σε μια για αυτούς ξένη γλώσσα: αγγλικά – γερμανικά – γαλλικά – ισπανικά (δηλαδή, για κανένα στην μητρική του γλώσσα).
- Επίσης πραγματοποιείται υποχρεωτικά με χρήση Η/Υ.

Για τον λόγο αυτόν οι μαθητές, κατά την δήλωση της συμμετοχής τους στον ΠΜΔΦΔ στα σχολεία τους, δηλώνουν, επί πλέον, εάν ενδιαφέρονται να διαγωνισθούν και για την ελληνική εκπροσώπηση στην Διεθνή Ολυμπιάδα Φιλοσοφίας. Για την δήλωση συμμετοχής **δεν** απαιτούνται πιστοποιητικά γλωσσομάθειας.

Η δήλωση συμμετοχής των ανηλίκων μαθητών στη ΔΟΦ πρέπει υποχρεωτικά να συνοδεύεται από δήλωση συναίνεσης εκείνων που ακούν την γονική μέριμνα.

Οι δεξιότητες στην ξένη γλώσσα και την χρήση Η/Υ εξετάζονται επί πλέον, κατά την τελική φάση του πανελλήνιου διαγωνισμού, μεταξύ των μαθητών που θα δηλώσουν το ενδιαφέρον τους για συμμετοχή στην Διεθνή Ολυμπιάδα.

Στην Ελληνική αποστολή στην ΔΟΦ μετέχουν ένας εκπρόσωπος του Τμήματος Φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου Πατρών και ένας καθηγητής Μέσης Εκπαίδευσης, συνοδός του πρώτου ή του δεύτερου της κατάταξης, και, αν κωλύεται, καθηγητής που είχε συνοδεύσει τους μαθητές σε παλαιότερη συμμετοχή στην ΔΟΦ.

Ζητήματα που αφορούν στην οργάνωση της ελληνικής εκπροσώπησης και στην συγκρότηση της ελληνικής ομάδας με την συμμετοχή εκπαιδευτικών καθώς και στην διεξαγωγή του Διαγωνισμού της Διεθνούς Ολυμπιάδας ρυθμίζονται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από την Διεθνή Επιτροπή ΙΡΟ.

2.2. Θέμα του διαγωνισμού

Το θεματικό πεδίο ή τα θεματικά πεδία του διαγωνισμού με επαρκή ενημέρωση για την προετοιμασία των μαθητών ανακοινώνεται **έως τα τέλη Σεπτεμβρίου της εκάστοτε σχολικής χρονιάς** από την Επιστημονική Οργανωτική Επιτροπή του Διαγωνισμού.

Για τη γνωστοποίηση και διάχυση του διαγωνισμού χρησιμοποιείται ο επίσημος ιστότοπος του Τμήματος Φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου Πατρών. *Μόνο το περιεχόμενο των εγγράφων και των ανακοινώσεων που αναρτώνται σε αυτόν είναι επίσημο και δεσμευτικό.* Ο ιστότοπος του Τμήματος μπορεί να περιλαμβάνει συνδέσμους προς άλλες ιστοσελίδες ή μέσα κοινωνικής δικτύωσης, ώστε με τρόπο θεμιτό και πρόσφορο να διαχέεται δημόσια η απαραίτητη πληροφόρηση.

Το θέμα και το υλικό μελέτης για το διαγωνισμό ορίζονται, ώστε να εμπίπτουν στο πλαίσιο των θεματικών περιοχών που περιλαμβάνονται στην ύλη των διδασκομένων στην Μ.Ε. μαθημάτων φιλοσοφίας αλλά και των φιλοσοφικών θεμάτων άλλων μαθημάτων (αρχαία γραμματεία, πολιτική αγωγή, αρχές δικαίου, ιστορία, επί μέρους θέματα στα μαθήματα παραγωγής λόγου κ.λ.π.)

Για την επιστημονική υποστήριξη των συμμετεχόντων, καθώς και του έργου των καθηγητών που θα προετοιμάσουν τους μαθητές, λειτουργεί ειδική **ιστοσελίδα** και **ηλεκτρονική τάξη** του Τμήματος Φιλοσοφίας του Παν/μίου Πατρών, όπου αναρτώνται προτάσεις βιβλιογραφίας, παραδείγματα θεμάτων, ενώ υπάρχει και δυνατότητα επικοινωνίας, απάντησης ερωτήσεων, κ.λ.π. Επίσης, μέσω ανακοινώσεων στην ιστοσελίδα θα ενημερώνονται οι ενδιαφερόμενοι για την πορεία της διαδικασίας και ό,τι άλλο προκύπτει.

2.3. Φάσεις

Ο Πανελλαδικός Διαγωνισμός Φιλοσοφίας διεξάγεται σε **δύο φάσεις**, μια προκριματική και μια τελική, οι οποίες ορίζονται ως εξής:

Προκριματική φάση: Σάββατο, 14 Ιανουαρίου 2023, ώρα 9:00, με φυσική παρουσία σε κατά τόπους εξεταστικά κέντρα.

Τελική φάση: Παρασκευή/Σάββατο/Κυριακή, 17-19 Φεβρουαρίου 2023, είτε με φυσική παρουσία είτε διαδικτυακά, κατόπιν απόφασης της ΕΟΕ αναλόγως των συνθηκών.

Τα γραπτά και στις δύο φάσεις του Διαγωνισμού παραδίδονται ανώνυμα.

2.3.1 Οργάνωση της προκριματικής φάσης του Διαγωνισμού

Ο προκριματικός διαγωνισμός οργανώνεται και διεξάγεται κατά τόπους με την συνδρομή των αρμοδίων γραφείων Δ/σης Δ.Ε. ως εξής:

1) Με ευθύνη των διευθυντών των σχολείων αποστέλλονται προς τις αρμόδιες Δ/σεις Δ.Ε. καταστάσεις ονομάτων των μαθητών/τριών που προτίθενται να συμμετάσχουν στον Διαγωνισμό καθώς και τα έγγραφα γονικής συναίνεσης. Ως προθεσμία για την δήλωση συμμετοχής του σχολείου στον Διαγωνισμό ορίζεται η 23^η Δεκεμβρίου 2022.

2) Οι κατά τόπους αρμόδιες Δ/σεις Δ.Ε. ορίζουν εξεταστικό κέντρο, επιτροπή υπεύθυνη για την διεξαγωγή του προκριματικού διαγωνισμού, που περιλαμβάνει

υπεύθυνο καθηγητή για την παραλαβή των θεμάτων και επιτηρητές για την εξέταση. Επίσης ορίζουν βαθμολογητές και αναβαθμολογητές. Αναλόγως των συνθηκών (συνολικός αριθμός μαθητών, αποστάσεις μεταξύ πόλεων κλπ.) η αρμόδια Δ/ση Δ.Ε. ορίζει κατά την κρίση της τον κατάλληλο αριθμό των βαθμολογητών και αναβαθμολογητών και των εξεταστικών κέντρων. Σε κάθε περίπτωση οι καθηγητές που έχουν προετοιμάσει μαθητές για το Διαγωνισμό, δεν μπορούν να ορίζονται βαθμολογητές ή επιτηρητές των μαθητών του σχολείου τους. Στην διαδικασία αυτήν οι Δ/σεις Δ.Ε. μπορούν να συνεργαστούν με τους αρμόδιους Συμβούλους Φιλολόγων καθώς και κατά περίπτωση με τις τοπικές οργανώσεις της Πανελληνίας Ένωσης Φιλολόγων.

3) Οι Δ/σεις Δ.Ε. ενημερώνουν με έγγραφό τους προς την Επιστημονική Επιτροπή του Τμήματος Φιλοσοφίας σχετικά με τα ανωτέρω, αναφέροντας το Σχολείο που ορίζουν ως εξεταστικό κέντρο, τα ονόματα των μελών της επιτροπής και των βαθμολογητών καθώς και στοιχεία επικοινωνίας με το σχολείο για την αποστολή και τον υπεύθυνο για την παραλαβή των θεμάτων του προκριματικού διαγωνισμού. Στο έγγραφο επισυνάπτονται οι λίστες συμμετοχής ανά σχολείο, ενώ οι δηλώσεις γονικής συναίνεσης φυλάσσονται στην Δ/ση Μ.Ε.

4) Οι Δ/σεις Δ.Ε. σε συνεργασία με την ορισθείσα επιτροπή και τους βαθμολογητές ρυθμίζουν υπεύθυνα τα πρακτικά ζητήματα που αφορούν στην παράδοση των ανωνυμοποιημένων γραπτών δοκιμίων στους βαθμολογητές, την αποκάλυψη των βαθμών, την τυχόν προώθηση δοκιμίων για αναβαθμολόγηση, καθώς και την τελική συγκέντρωση των δοκιμίων και τον διαχωρισμό των δοκιμίων με τελικό βαθμό ίσο ή άνω του 16 (βαθμός $\geq 80\%$ του 20).

5) Οι Δ/σεις Δ.Ε. αποστέλλουν τα δοκίμια με τελικό βαθμό ίσο ή άνω του 16, συνοδευόμενα από τις καταστάσεις *προσέλευσης* των μαθητών/τριών στον προκριματικό διαγωνισμό ταχυδρομικά στην Επιστημονική Οργανωτική Επιτροπή του Διαγωνισμού στο Τμήμα Φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου Πατρών. Η αποστολή των δοκιμίων συνοδεύεται από τις καταστάσεις, που συμπληρώνουν οι μαθητές/τριες κατά την προσέλευσή τους στον προκριματικό διαγωνισμό. Τα δοκίμια που έλαβαν βαθμό κάτω του 16 (80% του 20) παραμένουν στην Δ/ση Δ.Ε. μέχρι το τέλος του Διαγωνισμού.

6) Τα θέματα του προκριματικού διαγωνισμού αποστέλλονται κεντρικά από την Επιστημονική Οργανωτική Επιτροπή του Διαγωνισμού με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο στα ορισμένα εξεταστικά κέντρα.

7) Σχετικά με ειδικότερα πρακτικά ζητήματα της οργάνωσης της προκριματικής φάσης του Διαγωνισμού η Επιστημονική Οργανωτική Επιτροπή επιφυλάσσεται να αποστείλει κατά τις ανάγκες συμπληρωματικές οδηγίες προς τις Δ.Δ.Ε. και τα Σχολεία.

2.3.2 Αξιολόγηση των δοκιμίων

Η προκριματική φάση περιλαμβάνει δύο κύκλους αξιολόγησης:

Α κύκλος: αξιολόγηση των ανωνυμοποιημένων δοκιμίων (4-6 χειρογράφων σελίδων) από δύο καθηγητές της Δ.Ε.. Σε περίπτωση απόκλισης των δυο βαθμολογιών άνω των 3 μονάδων τα δοκίμια αποστέλλονται για αναβαθμολόγηση στον ορισμένο αναβαθμολογητή. Ο βαθμός του αναβαθμολογητή είναι ο τελικός βαθμός του γραπτού στην Α' φάση διόρθωσης. Τα γραπτά με βαθμό επιτυχίας κατώτερο του 80% του άριστα δεν προχωρούν στο δεύτερο κύκλο αξιολόγησης και παραμένουν στις Δ.Δ.Ε. μέχρι την ολοκλήρωση του Διαγωνισμού. Τα δοκίμια αξιολογούνται με κλίμακα από 1-20 και μόνο με ακέραιες μονάδες.

Β κύκλος: τα γραπτά με ποσοστό επιτυχίας ίσο και άνω του 80% (16/20) αποστέλλονται στην Επιστημονική και Οργανωτική Επιτροπή στο Τμήμα Φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου Πατρών και αξιολογούνται εκ νέου από ένα διορθωτή, μέλος ΔΕΠ ή ΕΔΙΠ του Τμήματος Φιλοσοφίας ΠΠ που ορίζεται από την Επιτροπή. Σε περίπτωση απόκλισης της βαθμολόγησης του δεύτερου κύκλου από τον τελικό βαθμό της βαθμολόγησης του πρώτου κύκλου κατά περισσότερες από 3 μονάδες τα δοκίμια δίδονται για αναβαθμολόγηση στον ορισμένο από την Επιστημονική Επιτροπή του Τμήματος Φιλοσοφίας αναβαθμολογητή. Τα δοκίμια αξιολογούνται με κλίμακα από 1-20 και επιτρέπεται και η απόδοση μισού της μονάδας (0,5).

Κριτήρια αξιολόγησης: η αξιολόγηση των δοκιμίων γίνεται ως προς 5 σημεία αναφοράς, όπως αυτά ισχύουν και εφαρμόζονται στη ΔΟΦ. Τα σημεία αυτά είναι:

1. Άμεση θεματική συνάφεια με το υπό εξέταση θέμα ή φιλοσοφικό ζήτημα (έως 3 βαθμοί)
2. Φιλοσοφική στοιχείωση του θέματος (έως 5 βαθμοί)
3. Πειστικότητα και προσφορότητα των χρησιμοποιούμενων επιχειρημάτων (έως 4 βαθμοί)
4. Λογική συνέπεια και συνοχή του γραπτού (έως 4 βαθμοί)
5. Πρωτοτυπία και αυτοδυναμία σκέψης, λόγου και έκφρασης (έως 4 βαθμοί)

Ο τελικός βαθμός επιτυχίας στην προκριματική φάση του Διαγωνισμού εξάγεται από τον μέσο όρο των τελικών βαθμολογιών του πρώτου και του δεύτερου κύκλου αξιολόγησης.

Αποτελέσματα της προκριματικής φάσης του Διαγωνισμού είναι:

α) η κατά σειρά επιτυχίας κατάταξη των 40 πρώτων από τους συμμετέχοντες στο Β' κύκλο αξιολόγησης και η πρόσκληση των 30 πρώτων μαθητών/τριών κατά σειρά βαθμολογίας για τον τελικό διαγωνισμό, ο οποίος θα πραγματοποιηθεί είτε με φυσική παρουσία είτε διαδικτυακά (εξ αποστάσεως) κατόπιν αποφάσης της ΕΟΕ. Οι

μαθητές/τριες που κατατάσσονται στις θέσεις 31-40 θεωρούνται επιλαχόντες/ουσες.

β) η συγκρότηση της ομάδας μεταξύ των προκρινομένων μαθητών που έχουν δηλώσει ενδιαφέρον και για τη ΔΟΦ, οι οποίοι θα συμμετάσχουν στη συνοδευτική δοκιμασία στην ξένη γλώσσα, που επίσης θα πραγματοποιηθεί είτε με φυσική παρουσία είτε διαδικτυακά (εξ αποστάσεως) κατόπιν απόφασης της ΕΟΕ, σύμφωνα με τις οδηγίες που θα αποσταλούν από την Επιστημονική και Οργανωτική Επιτροπή και θα ρυθμίζουν τα πρακτικά θέματα της διεξαγωγής.

γ) Κατ' εξαίρεση, στην περίπτωση, κατά την οποία μεταξύ των προκρινομένων για τον τελικό του Πανελληνίου Διαγωνισμού ο αριθμός μαθητών που έχουν δηλώσει συμμετοχή και για τον διεθνή διαγωνισμό δεν υπερβαίνει τους δέκα (15), και προκειμένου η διαγωνιστική διαδικασία να εγγυάται την κατά το δυνατόν καλύτερη εθνική εκπροσώπηση από άποψη δυνατότητας φιλοσοφικής έκφρασης σε ξένη γλώσσα, προκρίνονται για τον πανελλήνιο τελικό έως το πολύ πέντε (5) ακόμη επιλαχόντες/ουσες μαθητές/τριες, υπό την προϋπόθεση ότι δηλώνουν ενδιαφέρον για συμμετοχή στη ΔΟΦ. Εάν ο αριθμός όσων έχουν εξ αρχής δηλώσει συμμετοχή στη ΔΟΦ είναι άνω των 15 δεν καλούνται από την Επιστημονική Επιτροπή επιλαχόντες/ουσες μαθητές/τριες. Η πρόσκληση των επιλαχόντων/ουσών αποφασίζεται με βάση την επιδίωξη υπέρβασης του αριθμού των 15 συμμετεχόντων στην δοκιμασία για εξέταση στην ξένη γλώσσα. Ωστόσο, εάν μεταξύ των πρώτων τριάντα (30) στην τελική κατάταξη του προκριματικού δεν συμπληρώνεται αριθμός ενδιαφερομένων για τη ΔΟΦ άνω των δέκα (15), η δοκιμασία στην ξένη γλώσσα πραγματοποιείται ανεξαρτήτως αριθμού.

Τα αποτελέσματα ανακοινώνονται από την Επιστημονική και Οργανωτική Επιτροπή του Διαγωνισμού στις Δ/σεις Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης ενώ αναρτώνται και στην ιστοσελίδα του Διαγωνισμού.

2.3.2 Τελική φάση: Παρασκευή/Σάββατο/Κυριακή, 17-19 Φεβρουαρίου 2023

Η τελική φάση του Διαγωνισμού θα διεξαχθεί διαδικτυακά και περιλαμβάνει:

α) τον **Τελικό του Πανελλαδικού Μαθητικού Διαγωνισμού Φιλοσοφικού Δοκιμίου** μεταξύ των κατά τα ανωτέρω έως 30 και κατ' εξαίρεση έως 35 προκριθέντων για την ανάδειξη **τριών (3) νικητών**. Η γλώσσα του διαγωνισμού είναι η ελληνική – με την στο σημείο 2.1 προβλεπόμενη εξαίρεση για μαθητές ξενόγλωσσων προγραμμάτων. Οι διαγωνιζόμενοι αναπτύσσουν το θέμα σε δοκίμο έκτασης τεσσάρων έως έξι (ενδεικτικά) χειρόγραφων σελίδων. Τα γραπτά αξιολογούνται από δύο βαθμολογητές, που ορίζονται μεταξύ των μελών της Επιστημονικής Ομάδας της Επιτροπής και των λοιπών διδασκόντων του Τμήματος Φιλοσοφίας Παν/μίου Πατρών. Τα δοκίμια αξιολογούνται με κλίμακα από 1-20 και επιτρέπεται και η απόδοση μισού της μονάδας (0,5). Εάν υπάρχει απόκλιση άνω των 3 μονάδων

καλείται να διορθώσει το γραπτό αναβαθμολογητής. Ο βαθμός του αναβαθμολογητή είναι ο τελικός βαθμός του γραπτού.

β) την συνοδευτική δοκιμασία συγγραφής δοκιμίου σε ξένη γλώσσα για την συμμετοχή στην ΔΟΦ μεταξύ των προκριθέντων μαθητών που έχουν δηλώσει το ενδιαφέρον τους να συμμετάσχουν στην ΔΟΦ. Η δοκιμασία διεξάγεται στην ξένη γλώσσα που έχει δηλώσει ο κάθε μαθητής και υποχρεωτικά με χρήση Η/Υ. Μαθητές ξενόγλωσσων προγραμμάτων δηλώνουν μια άλλη από την κύρια ξένη γλώσσα για την συμμετοχή τους στη ΔΟΦ. Από τους μαθητές ζητείται να αποδείξουν την ικανότητά τους στον χειρισμό φιλοσοφικού λόγου στην ξένη γλώσσα, αναπτύσσοντας ένα θέμα από τις θεματικές περιοχές του διαγωνισμού, σε ένα κείμενο 600 – 800 λέξεων. Τα γραπτά αξιολογούνται από δύο βαθμολογητές, που ορίζονται μεταξύ των μελών της Επιστημονικής Οργανωτικής Επιτροπής του Διαγωνισμού και των λοιπών διδασκόντων του Τμήματος Φιλοσοφίας Παν/μίου Πατρών. Η αξιολόγηση γίνεται σε κλίμακα τεσσάρων διαβαθμίσεων: «άριστα», «πολύ καλά», «καλά» και «μέτρια», όπου οι χαρακτηρισμοί «άριστα» και «πολύ καλά» σημαίνουν εξ ίσου δυνατότητα πρόκρισης στην ΔΟΦ ενώ οι χαρακτηρισμοί «καλά» και «μέτρια» σημαίνουν εξ ίσου *μη δυνατότητα πρόκρισης στην ΔΟΦ*.

γ) την πρόκριση των μαθητών που θα συμμετάσχουν στην Διεθνή Ολυμπιάδα Φιλοσοφίας. Για την συμμετοχή στην Διεθνή Ολυμπιάδα Φιλοσοφίας του 2023 που θα λάβει χώρα με διοργανώτρια χώρα την Ελλάδα στην Αρχαία Ολυμπία από 11 έως 14 Μαΐου 2023 προκρίνονται έως **δέκα μαθητές κατά σειράν επιτυχίας τους στον πανελλαδικό τελικό**, εφ' όσον η επίδοσή τους στο συνοδευτικό τεστ στην ξένη γλώσσα κριθεί ως επαρκής (πολύ καλή ή άριστη) για τους σκοπούς της συμμετοχής. Συγκεκριμένα ισχύουν τα εξής:

(α) Η σειρά της πρόκρισης είναι η σειρά επιτυχίας στον πανελλαδικό τελικό διαγωνισμό. (β) Σε περίπτωση ισοβαθμίας στον πανελλαδικό τελικό προκρίνεται ο μαθητής με την καλύτερη επίδοση στη δοκιμασία στην ξένη γλώσσα. (γ) Σε περίπτωση ισοβαθμίας και ως προς αυτό περισσοτέρων των δύο μαθητών, επιλαμβάνεται του ζητήματος η Επιστημονική και Οργανωτική Επιτροπή του Διαγωνισμού, η οποία αποφασίζει με ευθύνη της βάσει πιθανών άλλων αιτιολογημένων κριτηρίων ή ελλείψει κριτηρίων με κλήρωση.

δ) Ημερίδα Φιλοσοφίας και Βράβευση

Η διεξαγωγή του τελικού διαγωνισμού στο Πανεπιστήμιο Πατρών συνδυάζεται με **ημερίδα φιλοσοφίας**, σε θέμα κοινού ενδιαφέροντος για την Δευτεροβάθμια και την Πανεπιστημιακή Εκπαίδευση, ανοικτή για ενδιαφερόμενους εκπαιδευτικούς και μαθητές. Η Επιστημονική Επιτροπή μπορεί να αποφασίσει την διεξαγωγή της Ημερίδας σε άλλη φάση του Διαγωνισμού, π.χ. να την συνδυάσει με την φάση προετοιμασίας είτε του προκριματικού είτε του τελικού διαγωνισμού.

Η αναγόρευση των νικητών και η απονομή των βραβείων γίνεται σε ειδική τελετή.

Ως **έπαθλα** δωρίζονται **σους μαθητές που θα βραβευθούν στον Πανελλαδικό Διαγωνισμό** μια σειρά επιλεγμένων βιβλίων φιλοσοφίας. Επίσης δωρίζεται συμβολικά από ένα επιλεγμένο βιβλίο σε όλους και όλες τους/τις συμμετέχοντες/ουσες στο τελικό. Τα έπαθλα χορηγούνται από το Κέντρο Ελληνικών Σπουδών Ελλάδος του Πανεπιστημίου Harvard.

Επί πλέον ως **ειδικό έπαθλο** χορηγείται, επίσης από το Κέντρο Ελληνικών Σπουδών Ελλάδος του Πανεπιστημίου Harvard, **στον/την πρώτο/η προκρινόμενο/η για συμμετοχή στη ΔΟΦ** υποτροφία για μια θέση στο θερινό πρόγραμμα για μαθητές Λυκείου, “High School Summer Program - HSSP”, που διοργανώνει το Κέντρο κάτ’ έτος στο Ναύπλιο.

Συνολικά απονέμονται:

α) Διακρίσεις Τελικού Διαγωνισμού:

«**Βραβείο**» για τις τρεις πρώτες θέσεις επιτυχίας στον Πανελλαδικό Διαγωνισμό.
«**Έπαινος Αριστείας**» για την 4^η και την 5^η θέση επιτυχίας και με απόφαση της Επιστημονικής Οργανωτικής Επιτροπής έως και την 10^η θέση στον Πανελλαδικό Διαγωνισμό.

«**Βραβείο Πρόκρισης**» στους έως δέκα προκρινόμενους/ες μαθητές/τριες για τη συμμετοχή στη ΔΟΦ.

β) Διακρίσεις Προκριματικού Διαγωνισμού:

«**Έπαινος**» στους 30 πρώτους της προκριματικής φάσης για την πρόκρισή τους στον Τελικό.

«**Τιμητική Διάκριση**» για τους επιλαχόντες/ουσες για την συμμετοχή στον Τελικό.

«**Εύφημη Μνεία**» στους μαθητές και τις μαθητριες με τελικό βαθμό ίσο και άνω του 16 στον προκριματικό διαγωνισμό.

γ) «**Αναμνηστικό συμμετοχής**» σε όλους τους μαθητές που συμμετείχαν στον Διαγωνισμό.

Τέλος, «**Τιμητική Διάκριση**» μπορεί να αποδοθεί και σε Σχολεία η και σε καθηγητές ΔΕ με ειδική απόφαση της Επιστημονικής και Οργανωτικής Επιτροπής που αιτιολογείται για ειδικούς λόγους, όπως π.χ. σε σχολεία που κατορθώνουν να έχουν περισσότερους ή επί σειρά ετών μαθητές/τριες στον Τελικό ή για άλλους εξαιρετικούς λόγους.

3. ΘΕΜΑ ΤΟΥ 12^{ου} ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ (2022-23)

3.1 Θέμα του Διαγωνισμού:

«ΜΕΤΑΝΕΩΤΕΡΙΚΟΤΗΤΑ: ΤΟ ΜΕΤΑ ΩΣ ΥΠΕΡΒΑΣΗ»

Αν η Φιλοσοφία αρθρώνεται διαχρονικά ως σκέψη "Μετά τα Φυσικά" στο χώρο της Οντολογίας και της Γνωσιοθεωρίας, τότε το "μετά" αποτελεί στοιχείο της ειδοποιού διαφοράς της από άλλες μορφές γνώσης. Το ίδιο πρόθεμα σηματοδοτεί όμως και ένα κατώφλι προς μια αυτοκατανόηση της Φιλοσοφίας υπό όρους τομής και ρήξης με το παρελθόν της. Η "Μετανεωτερική Κατάσταση" όπως αποκλήθηκε από τον Ζαν Φρανσουά Λυστάρ το 1979 μας εισήγαγε σε μια εποχή του φιλοσοφείν όπου το *σκεπτόμενο υποκείμενο* από υπερβατολογικό έρεισμα της φιλοσοφίας μετατράπηκε ερμηνευτικά σε υποστασιοποιημένη έννοια και αντικαταστάθηκε από το λόγο ως δομή επικοινωνίας. Ο μεταμοντερνισμός αποτέλεσε ένα δημιουργικό ερμηνευτικό κύμα που επεκτάθηκε πέρα από τη Γνωσιοθεωρία στην Αισθητική και την παραστατική και μη απεικονιστική Τέχνη, την Αρχιτεκτονική, την Πολιτική, την Κοινωνική Ανθρωπολογία και κάθε πεδίο λόγου που επιχειρούσε ένα επαναστατικό άλμα προς μια νέα αυτοθεώρησή του. Σήμερα γίνεται λόγος για τον "Μεταεθνικό Αστερισμό" ή για "Μετα-μεταφυσική Σκέψη" (Χάμπερμας), για "Μεταδημοκρατία" (Κράουτς) ή για "Μετα-ανθρωπισμό" (Donna Haraway). Ο εφετινός διαγωνισμός θέλει να προτρέψει τους νέους στοχαστές να σκεφτούν πάνω στη σημασία αυτής της ενδιαφέρουσας για τη φιλοσοφία στροφής στο "μετά" και να συμβάλλουν στο διάλογο που θα καθορίσει το μέλλον του φιλοσοφικού λόγου.

Βασική βιβλιογραφία

Δημήτριος Μαρκής, Η ερμηνευτική της μεταφιλοσοφίας, Παπαζήσης, 2007

Ζαν Φρανσουά Λυστάρ, Η μεταμοντέρνα κατάσταση, Μετάφρ. Κωστή Παπαγιώργη, Γνώση, 2008

Γιργκεν Χαμπερμας, Ο μεταεθνικός αστερισμός και το μέλλον της δημοκρατίας, στο βιβλίο Ο Μεταεθνικός Αστερισμός, Μετάφρ. Λευτέρη Αναγνώστου, Πόλις, 2007

Jürgen Habermas, Themes in Postmetaphysical Thinking, στο βιβλίο Postmetaphysical Thinking, μεταφρ. Mark Hohengarten, MIT Press, 1992

Κόλιν Κράουτς, Μεταδημοκρατία, Εκκρεμές, 2006

Παναγιώτης Κονδύλης, Η παρακμή του αστικού πολιτισμού. Από τη μοντέρνα στη μεταμοντέρνα εποχή και από το φιλελευθερισμό στη μαζική δημοκρατία, Θεμέλιο, 2007

Donna Haraway, Ανθρωποειδή, κυβόργια και γυναίκες: Η επανεπινόηση της φύσης, μεταφρ. Πελαγία Μαρκέτου, Αλεξάνδρεια, 2014

3.2 Προετοιμασία

Το θέμα του 12ου Διαγωνισμού 2022/2023 δίδεται ενιαίο ως τίτλος και συνοδεύεται από μια συνοπτική ανάπτυξη του κεντρικού του ερωτήματος καθώς και από την διάρθρωσή του σε επιμέρους θεματικές και ερωτήματα.

3.3 Τα ερωτήματα του διαγωνισμού

- Θα τεθούν τρία ερωτήματα εντός του πλαισίου της ενιαίας θεματικής.
- Οι μαθητές θα έχουν την δυνατότητα να επιλέξουν ένα από τα τρία ερωτήματα σύμφωνα με τους όρους του 12ου διαγωνισμού.

Τα ερωτήματα του διαγωνισμού θα αντλούνται από την ενιαία θεματική:
ΜΕΤΑΝΕΩΤΕΡΙΚΟΤΗΤΑ: ΤΟ ΜΕΤΑ ΩΣ ΥΠΕΡΒΑΣΗ

- όπως αυτή οροθετείται στην συνοπτική παρουσίαση και στα υποδεικνυόμενα βασικά κείμενα.
- Ωστόσο, θα είναι ερωτήματα που θα επιτρέπουν την θεματοποίηση διαφορετικών οπτικών και θα ενθαρρύνουν την αυτόνομη, κριτική και πρωτότυπη ανάπτυξη καθώς και προεκτάσεις σε σύγχρονους προβληματισμούς.
- Ο μαθητής θα κληθεί με αφετηρία και με βάση την κατανόηση των θεμάτων και των κειμένων με τα οποία έχει ασχοληθεί, καθώς και την τεχνική και ιστορική γνώση που έχει αποκομίσει, να αναπτύξει αυτοδύναμα έναν κριτικό προβληματισμό γύρω από ένα ζήτημα. Τα δοκίμια μπορούν να έχουν έκταση ενδεικτικά τεσσάρων έως έξι σελίδων.
- Κριτήρια αξιολόγησης των δοκιμίων θα είναι: η τεχνική καθαρότητα των εννοιών και των διανοημάτων (εννοιολογική σαφήνεια, ακρίβεια), η λογική συνοχή του κειμένου και η καταλληλότητα των επιχειρημάτων, η συνάφεια της ανάπτυξης με το θέμα, καθώς και η ιστορική και φιλοσοφική στοιχείωση, κυρίως όμως η ικανότητα αυτοδύναμης συνθετικής και κριτικής σκέψης και ανάπτυξης των θεμάτων και η πρωτοτυπία της επεξεργασίας.

4. ΡΥΘΜΙΣΗ ΕΠΙ ΜΕΡΟΥΣ ΖΗΤΗΜΑΤΩΝ – ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

4.1. Ρύθμιση επί μέρους ζητημάτων

Οποιαδήποτε ειδικά ή επί μέρους ζητήματα προκύψουν είτε κατά την εφαρμογή του Κανονισμού είτε στην πρακτική οργάνωση του Διαγωνισμού θα αντιμετωπισθούν από την Επιστημονική Επιτροπή Διεξαγωγής του Διαγωνισμού με πρωταρχική ευθύνη του επισπεύδοντος Τμήματος Φιλοσοφίας του Παν/μίου Πατρών σε συνεργασία και με τις αρμόδιες Υπηρεσίες της Δ.Ε. καθώς και με την συνδρομή των Συνδέσμων Φιλολόγων σε τοπικό ή της Π.Ε.Φ. σε κεντρικό επίπεδο.

4.2. Επιτροπές:

Επιστημονική Οργανωτική Επιτροπή Τμήματος Φιλοσοφίας Πανεπιστημίου Πατρών
για την διεξαγωγή του Διαγωνισμού:

Αικατερίνη Καλέρη, Ομότιμη Καθηγήτρια
Μιχαήλ Παρούσης, Αναπλ. Καθηγητής
Χάρης Ταμπάκης, Δρ. Φιλοσοφίας, μέλος ΕΔΙΠ

4.3. Επικοινωνία

- Ανακοινώσεις, πληροφορίες, οδηγίες, επιστημονική υποστήριξη Διαγωνισμού στην ιστοσελίδα:
www.contest.philosophy-upatras.gr
- Για όλα τα άλλα θέματα στην ηλ. διεύθυνση:
philosophia.diagonismos@gmail.com
- Επικοινωνία με την Επιτροπή:
2610-997623 (Χ. Ταμπάκης, Γραμματέας)
2610-969907 (Αικ. Καλέρη, Συντονίστρια)
kaleri@upatras.gr και
paroussis@upatras.gr
- Ταχυδρομική διεύθυνση:
Τμήμα Φιλοσοφίας
(για τον 12^ο Πανελλαδικό Μαθητικό Διαγωνισμό Φιλοσοφικού Δοκιμίου)
Πανεπιστήμιο Πατρών - Πανεπιστημιούπολη Ρίου - 26504 Πάτρα